

SAMOBORSKI LIST

Glasilo za promicanje lokalnih interesa.

God. VIII.

Broj 43

„Samoborski list“ izlazi svake nedjelje u 8 sati ujutro.
PREDPLATA na četvrt godine iznosi za domaće pretplat-
nike K 1-70, za vanjske s poštarinom K 2, za inozemstvo
K 2-25. Na po i na cijelu godinu razmjerno više.
Pojedini broj stoji 16 ilira.
Uprava i uredništvo nalazi se na trgu Leop. Salv.

U Samoboru
26. listopada 1913.

OGLASE prima uprava, a plaća se za petital redak u re-
dakcionom dijelu 20 il. u oglašnom 10 il. Za oglas, koji
se više puta uvrćuje, daje se znatan popust.
Novci se šalju upravi, a rukopisi uredništvu „Samob. lista“.
Neplaćena se pisma ne primaju. Rukopisi se ne vraćaju.

Seljenje u Ameriku.

Nedavno smo donijeli noticu, koja do-
duše naoko zvuči malo šaljivo, ali u svojoj
jezgri ona pokazuje jednu pojavu, koja nosi
u sebi sve obilježje ozbiljnosti, u koju se
valja zamisliti. U jednom selu naše susjedne
općine Sv. Martin ne može se držati običajna
noćna straža, jer su gotovo svi za ovu slu-
žbu sposobni muškarci prošli u Ameriku.
Kad oblast hoće da izvidi stvar i pozove
odredjivača straže na saslušaj, konstatuje se,
da je međjutim već i on ostavio selo, i na-
lazi se na putu u prekoceanske zemlje. U
selu su ostale gotovo same žene. Na njima
sada leži čitavo gospodarstvo; one su jedini
čuvari domaćeg ognjišta, dok se njihovi mu-
ževi muče za koru hljeba u tuđem, dalekom
svijetu. A kako je u ovome selu, nije mnogo
holje i u većini drugih

Naš narod počeo je u neobično velikom
broju da seli u Ameriku. Sve što može da
skupa nužnu svotu za put, ne oklijeva ni
najmanje s odlaskom. Nema nikakve sumnje
da ove ljude ne tjeraju ružične prilike iz
njihovih rođenih domova. Teške životne
borbe, za koje treba danas velike energije,
prinudjuju ih, da polaze u svijet, gdje se
nadaju postići toliko zasluge i prištednje da
će bilo kako popraviti život, kad se vrate
opet na rodjenu grudu zemlje.

M. Lang: Samobor.

Narodni život i običaji.

(Nastavak.)

U pripravljanju za svadbu nabraja se
potrebno, što se sve sprema od rubenine
djevojci za udaju, po kakovu se odabire vjen-
čana oprava. Kao primjer, kako se u staro
doba nije baš na pregršt dijelilo djevojci
kao udaju, navodi nam autor sljedeće:
Majka Franje Prijatelja imala je za opremu
kao udaje: spenzer iz Ljubljane za 50 for,
bijelo molasto rukom ušitkano i gusto na-
brano kiltu, fertun, cipeliše, vijenac od ru-
marina s nekoliko bijelih kitičica od mola.
Od svatova je dobila na dar probodene i
na prsu prikopčane škude; od kade samo
ladiću i ornar, pa domaće rubenine i 20
forinti u novcu. Veliki rubac i poplone morao
je kupiti saračak. Ma da je ova bila iz braće
bogate novcem i gruntom, ipak nije dobila
ništa više, jer se u stara doba vremena dr-
žalo principa, da bći se smije oguliti očinj
dom.

Kad se vozi šerinja priprave se u kući
djevojčinoj po dvije vrste kolača i mesa.
U šaljivoj dialogi i drage, dojetike polnu
se mladice stvari iznositi i tovariti na kola.
Na dan svadbe skupi se svatovi u djevojčino
domu. Domaći pla svatove, po što se došli
i ovi odgovaraju: „Još smo došli po jednu
stvar, koja smo smočkalj pozabili, a to je

Istina je, jednom dijelu će to i poći za
rukom jer je dokazano, da su zaslužbom u
Americi mnogi i dosad prištedjeli znatnije
svote i njima potpomogli svoje gospodarstvo
te uredili svoj život i sanirali financijske
prilike. Ali je jasno, da će mnogi kd i do-
sele doživjeti jedno pusto razočaranje, koje
nesamo da ne će podići njihovo gospoda-
renje, nego će mu još zadati i posljedne
udarce. To sve dašto ovisi o moralnoj i
fizičkoj snazi iseljenika, pa o drugim povolj-
nim ili nepovoljnim prilikama, koje će da
ga prate; njega u svijetu, a njegovo gospo-
darstvo i obitelj na domu.

Dok samo iseljivanje pojedinaca ne
može dakle još zabrinjavati, jer pojedincima
i donosi koristi, ne može se nikako bezbrižno
posmatrati seobu ove vrste, što je pred neko
vrijeme nastupila u punom jeku. To su čitavi
transporti putnika, što na dopušten i na ne-
dopušten način hitaju u prekoceanski svijet.
Na taki način opustjet će domaća njihova
ognjišta, a zemljišta ostati bez radnih sila,
koja bi ih obradivale. Danas polazi u Ame-
riku i onaj, što bi lako mogao da izdrži na
domaćoj grudji, ali su ga odvalila u svijet
zamamna obećanja agenata, pa toliko put slu-
šane bajovne priče o zemljama, u kojim
teče med i mlijeko.

Ali ima i drugojačijih primjera. Seljak,
otac obitelji, nalazi se u Americi, a za njim
polazi za neko vrijeme žena i djeca, pro-

jedna puca, koja pripada našem gospo-
nu mladoženja. Sad pokazuju ovu ili onu dje-
vojku ukučani, no svatovi odgovaraju: „To
ni prava, dopelajte pravu.“ Po treći put do-
vede tek domaćin pravu — mladenku u
potpunoj svadbenoj opremi. Kad je svati za-
gledaju, kriknu: „To je ta prava, po koju
smo došli!“

Mladoženja pristupi nato k mladenki,
ova mu pribode na prsa kitiču, a on njoj
predade kitičicu. Kad mladenka prikapla
svomu mladoženju kitiču mora ga ubosti
iglom do krvi, da ne bude među njima ni-
kada kavgje ni svadje. Sad mladići zamole
roditeljski blagoslov, a potom polaze na po-
raku.

I tu nam vrijedni pišac crta potanko
kojim redom polaze svatovi u crkvu, a kojim
redom iz nje. Kad svati dodju do mladenkine
luče, nadiju zatvorena vrata, jer ih je za-
tvorio domaćin. Svjedok pokuca na vratima
a iznutra ga zapitaju: „Gde je Boži? Stari
gospo (svjedok) odgovori: Mi smo siro-
mašni putnici, pak prosimo, ako bi nas mo-
gli prijeti na stan? Tako se sad ponavljaju
stični dialozi, dok konačno ne uijegnu sva-
tovi pod krov. Kad se „pozoviči“ skupljaju
na piv, prikopči mlada svakome kitiču ru-
marina, koja je povezana bijelom vrpcom, a
oni je nadare novcem. Prije su darivali mlade
cvancigama i škudama. Da je na svadbenoj
večeri raznolikih govora i posrva, to se
razumije, a i ovaj ih dio optis donosi, kako

stavši ovdje zadnji pedalj grunta. Baš neda-
vno zblilo se takvih slučajeva u našem ko-
taru. Dok su mnogi iseljenici i onako za
nas, za našu zemlju izgubljeni, jer ostaju u
Americi, ovi što nemaju ovdje više ništa
naći ni tražiti, pogotovu se mogu već una-
prijed nazvati izgubljenima za nas.

Pojava iseljivanja na mase našega na-
roda osobito žena i djeca jest nepovoljna či-
njenica, koja ne može ni u kojem pogledu
donijeti dobrih posljedica, te koja poziva na
posao sve zvane faktore i naše narodne
ljude.

Novčana kriza, koja još sveudilj ne
popušta na svojoj oštrini, izazvala je u pr-
vom redu ovu seobu, a ova potonja pojava
iadići će za kratko vrijeme ekonomsku krizu
na vrhunac. A da ovako iseljivanje u Ame-
riku, iz koje se mnogi ne vraćaju više na
zavičajno tlo, jer se ondje nadju ko doma,
slabi našu otadžbinu i u nacionalnom po-
gledu, to je istotako bjelodano.

Sa trgovišne vijećnice.

Osnova proračuna za g. 1914.

Uz kompletno sudjelovanje svih na to
pozvanih zastupnika održana je sjednica pro-
računskog i gospodarskog odbora dne 23.
o. mj. Svrha je ovoj sjednici bila, da izradi
osnovu proračuna za g. 1914., koja će se
predložiti na pretres u proračunskoj sjednici
plenuma zastupstva. Među ostalim stavkama,

su zapisani po kazivanju Stjepana Koci-
janića.

Važna je stvar Kašica, koja se jede
na piru. Ovo je prastaravenski običaj, koji se
sačuvao još danas samo u Poljskoj. Karak-
teristično je za naše mjesto, da se ovaj običaj
još danas u njem podržava, gdje ga je svadba
drugdje nestalo. Kašica je ili doista prava
kaša ili terijet ili kompot. Preda se najprije
u ruke mladoj. Ona primi zdjelu s dešnom
rukum, lijevom zagri mladoženju, premjesti
nato kašicu u lijevu ruku, a dešnom primi
šilčicu, zagradi kašice i hrani mladoženju.
Potom preda zdjelu njemu i on nju istotako
zagri i hrani, a najzad se poljube. Dok se
mladići hrane, svi ostali svatovi i gosti pje-
vaju:

Ješte, ješte, deca, kašu,
Ja bum lubil majku vašu
Če se čete jesti kaše
Ne bum lubil majke vaše — —

Sad zaredja kašica dalje, se se par s
parom hrani i ljubi. Tu bude smijeha i šale
uisoblija.

Po odmoru se prosil darove za kuha-
ricu. Dolazi „Janez i Suzana“ i govore
kranjski dašto sve u šaljivom tonu. Suzani
bacaju novac u šefu, koju ona praša lapud
rapca.

Iza ovih pekjarov za čas dolaze novi
gosti. Dva „kranjca“. Prvi od njih ima lo-
patu za vesla, a drugi nosi na tanjuru čašu

koje redovno dolaze u proračun, radilo se ovaj put poglavito o tom, kako da se dosad zanemareno gospodarstvo općine uredi i podigne. Općina Samobor posjeduje 43 rali oranica i livada, koje su sve dosada odbacivale minimalan ili gotovo nikakav dohodak. Jednako je bivalo sa našim velikim kompleksom šuma. Ove se prilike moraju promijeniti. U tu cilj je zaključeno, da se imaju zemljišta meliorisati gnojenjem, odvodnjom, aplanacijom, te nabavom vlastite tegleće marve. — Dulju raspravu proizveo je općinski pješčanik, koji ima budućnost, da pruža za Samobor velik dobitak, te je stvoren zaključak, da se izbije konkurencija i u tom pogledu poprime nužni koraci.

Kod pretresa o plaćama opć. činovnika izbio je na javu očitog negodovanje svih kolikih opć. zastupnika protiv stavke sjedničkog zapisnika od 26. studenoga 1912. u kojem se ističe, da se bilježniku Čopu i blagajniku Vukoviću povisuje plaća na 2400 K koja plaća da ima ostati kao stalno sistemizirana plaća za ova mjesta. Sakupljeni odbor s indignacijom i jednodušno izjavljuje, da ovakov zaključak nije nikada stvoren po zastupstvu, i da se ima smatrati kao jednostavni falzifikat. Ovaj zapisnik uostalom nije niti verificiran, te odbor zaključuje da se taj zapisnik ima pročitati u idućoj sjednici. Ujedno je izražena želja, da bi se morali svi zapisnici prijašnje uprave čitati na sjednici!—

Trg. načelnik ističe mnoge stavke kao krivo i zlo unesene, jer su iznosile u rashodu više, a ubilježene su kao daleko manje; naročito ističe rasvjetu, koja je stavljena u proračun za g. 1912. sa 2400 K, a uza svu sadašnju štednju ipak je dosegao trošak ove godine do danas 2700 K i još 800 K na petroleju! Zaključeno je dalje, da se sve opć. potrebitine imaju dobavljati putem jeftinije, i tu se ima najrigoroznije postupati.

Učinjen je prijedlog, da se bilježniku i blagajniku urede plaće sa 2000 K na godinu. Osim toga da se učiteljima s obzirom na opću skupoću povisi doplatka sa 60 K na godinu.

Dulja se rasprava povelu glede lugara i poljara te njihove službe, pak je odlučeno da se učine u ovom pogledu važne promjene.

Konačno je odlučeno, da se trošni most kod klauonice imade zamijeniti s novim.

Za ovu u svakom pogledu važnu sjednicu pokazalo se izvanredno zanimanje kod svih nazočnih zastupnika, te je općinski

crvena vina i čašu vode. Nastaje šaljivo pogadjanje za vino, koje ugodno zabavlja goste.

Poslije svih tih šala dolazi na red posnašivanja. Uz prigodan govor uzme stara gospa svilen rubac i metne ga mladoj na glavu, da „pokrije to cvetje“. Ostali gosti pjevaju:

Dok sam sam public ledig bil
Sem šel po gorih visokih
O ledig stan, vesel stan,
Kojega zvolil jezui sam!

Mlada se ovim časom rastaje s djevojaštvom i obično se pod dojmom ove misli rasplače, a s njom i majka i druga ženska čeljad.

Madiće sprovadja u novi dom s muzikašem. Mladu snahu daju u ruke pehar vina i hljeb pšeničnog kruha. Ako se mlada ne da u kuću, onda ide stari gospon po svekrvu i veli joj: da si nek ide po snahu, i da je nek nutri vodi, da ne bu pokle (u svadji možda) rekla, da ju je sam vrag k le hiži zapelal“. U novom domu obično podvire goste vinom ili kavom. Ako je mladoženja imućniji, drži se drugi dan pir i kod njega.

Ovaj dio o ženidbi, koji je vanredno iscrpivo prikazan, završuje također s različnim gatanjima, koja su se još danas zadržala u mnogim kućama.

(Svršet će se).

proračun pretresen i raspravljen od prve do posljednje točke uz takvo neobično živo sudjelovanje, kakvog se dosad i ne sjećamo.

Prema stavkama, koje su ustanovljene, mogao bi namet iznositi oko 60% u što su uračunani i izdaci dviju moasnih vaga, (velike i sajmišne), kuće na sajmištu, te troškova za uređenje sviju opć. zemljišta, kako bi ova mogla pružati ubuduće faktične koristi općini.

Zajmovi naših općina.

Naše općine imaju ovaj čas slijedeće zajmове:

1. Općina Samobor 60.000 K na kamatnjak od 57% otplativ do godine 1924. Ostatak ovoga duga iznosio je na koncu godine 1912: 31.518 K 46 fil. Zajam je sklopljen kod c. i kr. austrijskog zemljovjerskog zavoda u Beču a potječe iz godine 1888. — Zajam od 30.000 K uz 5% otplativ do 1919. Ostatak koncem prošle godine 10.500 K. Zajam je kontrahiran kod mirovinske zaklade opć. činovnika županije zagrebačke a potječe iz godine 1899.

Jedan i drugi zajam učinjen je za pokriće visećih starih dugova.

Zajam od 105.000 K povrativ u 34 godine uz 4 1/2% i 1 1/2% oplate. Zajam je dozvoljen iz zem. sredstava, a određen je kako je poznao — za gradnju vodovoda u Samoboru.

2. Općina Sv. Martin ima zajam od 10.000 K uz 5% iz mirovinske zaklade opć. činovnika županije zagrebačke otplativ do godine 1916. Još su na dugu 4 godišnja obroka. Zajam je učinjen za gradnju opć. ureda u Galgovu.

Zajam od 16.000 K iz godine 1910. uz 5% iz zaklade sveučilišne za medicinski fakultet, a upotrijebljen za gradnju škole u Rakov Potoku.

3. Općina Sv. Nedjelja imade zajam od 20.000 K. iz godine 1906. Zajam je kontrahiran kod naukovne zaklade kr. zem. vlade uz 5% i otplativ do god. 1915. Iz ovog je zajma sagradjena nova škola.

4. Općina Stupnik. Zajam od 21.000 kruna iz ove godine uz 5% iz zaklade opć. činovnika. Zajam je upotrijebljen za školu Demerje. Otplativ u god. 1.922.

Domće vijesti.

Novi predstojnik bogoštovnog odjela. Njegovo Veličanstvo imenovalo je sveučilišnog profesora dra. Stjepana Tropscha odjelnim predstojnikom kr. zem. vlade odjela za bogoštovlje i nastavu.

Novi veliki župan. Odsječni savjetnik kr. zem. vlade dr. Teodor Bošnjak imenovan je velikim županom županije zagrebačke.

Odlazak velikog župana. Prigodom svog umirovljenja upravio je kr. veliki župan Dr. Milorad Cuculić Bitorajski na ovdanšnjeg kot. upravitelja M. pl. Thanhoffera ovo oprastojno pismo: „Povodom mog odlaska iz aktivne službe smatram se obvezanim zahvaliti Poglavitosti Vašoj na krepkoj i izdašnoj potpori, koju sam svagda našao kod izvršavanja mojih zvaničnih dužnosti. Moleći da Poglavitost Vaša izvoli moju hvalu isporučiti sveukupnom činovništvu kotarske oblasti, područnih opć. poglavarsva i slavnim opć. zastupstvima, ostajem uz patriotski pozdrav vazda odani . . .“

Promjene u nadbiskupiji Mona. Dr. Valentin Čebušnik nadarbenik prvostolne crkve zagrebačke, imenovan je pristavom diecezanske blagajne.

Tridesetgodšnjica učiteljske službe. U utorak 28. o. m. navršuje ovdanšnji ravnajući učitelj gosp. Milan Lang tridesetgodšnjicu svoga učiteljskoga zvanja. Držimo, da ne trebamo istom naglašavati, kako je kroz sve to vrijeme čestiti jubilarac priležno i savjesno služio školi i trudilo se živo, istrajno i iskreno oko odgoja naše mladeži. Ova

njegov rad donosio je opće vidljivih i snažnih uspjeha, pa se za nj može potpunim pravom reći, da je čitavu druš i srce dao u službu svome učiteljskom pozivu i zvanju. Široke su i dukoke brazde, što ih je svečar uzorao kroz ova tri decenija na njivi narodne prosvjete, a ljubav i poštovanje, kojim ga susreću njegovi mnogobrojni djaci — od kojih već danas mnogi zauzimaju važna i odlična mjesta — najljepšim su dokazom, kako je sav njegov rad bio prožet osjećajima i ljubavlju pravog narodnog uzgajatelja.

Ali uporedo s djelovanjem na školskom polju živo i djelotvorno se Milan Lang istakao i oko unapređivanja naših domaćih društava Hrv. pjev. društvo „Jeka“ pa vatrogasno mogu doista na prve svoje stranice da ispišu njegov nesebičan rad i staranje oko društvenih ciljeva i uspjeha. Pa i naš list pomagao je on kroz više godina svojim saradivanjem i poštivovnim radom. A kruna njegovoj tridesetogodišnjici bit će bez sumnje još i njegovo djelo o Samoboru, koje će doskora biti dovršeno, a o kome je govora i u današnjem našem listu.

Njime je svečar najljepše zasvjedočio svoju ljubav prema Samoboru posvetivši mu s velikim trudom napisano ovo omašno djelo, koje će i potomstvo upoznavati s pradedovskim običajima našim i sa svim pojavama, koji su u svezi s kulturnim, ekonomskim i socijalnim životom Samobora.

Gosp. Langu naše najsrdačnije čestitke! — Živio zaslužni jubilarac!

Iz kr. kotarske oblasti. Kot. liječnik dr. Vladimir Reizer vratio se sa petonedjeljnog dopusta, te je preuzeo uredovanje.

Potvrđen mjesni sudac. Kraljevski povjerenik potvrdio je izbor mjesnoga suca Franje Reizera mi. za mjesni sud općine trga Samobora.

Premještaj. Gosp. Vlatko Presečki, prislužnik kod kr. sudbenog stola u Zagrebu, premješten je kotarskom sudu u Klanjec.

Odvažnost u lovu. Prišu nam: Dne 22. o. m. lovila je lov u lovištu g. Petra bar. Lepela u Rakovom Potoku među drugim gostima i ml. gđja. Vjera pl. Špun Stričić, supruga kr. kotar. predstojnika i hrv. književnika Napoleona pl. Špun-Stričića

Na njezinom stajalištu napao je gospodju divlji mačak. Odvažna gospodja namjeri pušku i sa sigurnim hicem teško rani mačaka. No zvijer je još imala toliko snage, da je još jednom poletila svom silom prema gospodji. Gospodja ne izgubivši ni na čas svoje hladnokrvnosti novim hicem zauvijek primiri životinju. Odvažnoj gospodji čestitamo na lovačkoj smjelosti.

Promjene u općinskom činovništvu. Opć. bilježnik Franjo Tumpa u Hrv. Stupniku, imenovan je privremenim opć. bilježnikom i. u Sv. Martinu; blagajnik općine Podvrh, Janko Jagić imenovan je privr. opć. bilježnikom i. u Hrv. Stupniku i podjedno mu je povjerenica uprava općine; opć. blagajnik u Sv. Martinu, Antun Holetić imenovan je privr. opć. blagajnikom u općini Podvrh u Samoboru; opć. ovrhovoditelj u Sv. Martinu, Vasilije Pereš imenovan je privr. opć. blagajnikom u Sv. Martinu. Time su popunjena sva ispražnjena mjesta, jedino će se još morati popuniti jedno mjesto u Sv. Nedjelji, koje će biti ispražnjeno odlaskom sadašnjega opć. upravitelja Mirka Škulca u Sv. Nedjelji koji je zamolio mirovinu.

Most kod Zidanica. U ovom predmetu, koji je bio prošle godine nebrojeno puta na dnevnom redu u sjednicama zastupstva, a dao povoda i za više sudbenih rasprava, izdala je sada kr. zem. vlada rješenje kojim se utok trg. općine protiv rješbe kr. županijske oblasti, kojom je dokinuta odluka kr. kotarske oblasti u Samoboru od 28. ožujka 1912, gdje je izrečeno, da je Vladoje Prister dužan privatni most, koji se nalazi na njegovom posjedu Zidanica u roku od 3 dana s javnosigurnosnih razloga razgraditi, a u daljem roku od 14 dana na istom mjestu pod malom ovrhom sagraditi novi most te platiti postupne troškove, odbija, a potvrđuje odluku županijske oblasti.

Isto se tako odbija utok proti rješidbi županijske oblasti, kojom je dokinuta odluka kotarske oblasti u Samoboru od 28. rujna 1912, gdje je putu odnosno mostu vodećem po kat. cest. br. 715 i 717. por opć. Samobor na posjedu Pristerovu priznat značaj javnosti odnosno put i most proglašeni javnim za pješački promet.

Izjavama preslušanih starijih pamtilaca i izjavom trg. zastupstva ustanovljeno je, da odnosni put od pamtivijeka služi općinarima koji idu po vodu na vrelo ispod staroga grada kao pješački most.

Odluka kr. zem. vlade konstatuje da su ove izjave krepka i odlučna podloga, na kojoj se može dokazati i utvrditi dosjelošću stečeno pravo služnosti pješačkoga puta i pristupa k vrelu, ali se to pravo na osnovu građanskog zakona može oživotvoriti samo putem sudbenim, jer je to pravo privatnopravne naravi, kao što je i uknjiženo na tom zemljištu pravo kolnika gdje Hermine pl. Sulyok. Stvar je dakle općine, da to pravo u ime interesiranih općinara sudbenim putem dokaže i oživotvori.

No kako bi prema stanju spisa i stvari svakako bilo u interesu da se spor što prije i sporazumom svih interesenata rješi, a napose pitanje o gradnji, popravku i održavanju mosta kao i uživanju pješačkoga puta bit će uputno, da se pokuša izvansudbena nagoda.

U tu svrhu pozvana je kot. oblast, da povede s interesentima raspravu, pa će se ova doskora i provesti.

Kako je poznato, danas vodi preko Gradne provizorni most, glede kojeg je između zastupstva i V. Pristera sklopljena također posebna nagoda.

Sjednice školskih odbora. Ovih dana održali su školski odbori u našem kotaru svoje sednice. Svrha je bila ovih sjednica, da se predlože školski proračuni, koji nijesu nego čest cjelokupnih općinskih proračuna, koji sada dolaze na dnevni red naših opć. zastupstva. Na ovim sastancima pretresene su školske potrebe, a povedena je na više mjesta riječ o plaćama učiteljskim. Napose nam valja istaći, da se je župnik g. Zjalic svuda pokazao kao pravi i iskreni prijatelj učiteljsva, jer je živo stavljao na srce članovima, da se zauzmu u opć. odborima oko povišice učiteljskih beriva, koja su zaista minimalna, te kraj kojih naše učiteljsvo teško kuburi u ovim i skupim vremenima.

Školski odbori su već po svom zadatku zvali da se založe za školske i učiteljske potrebe, te da ova kulturna pitanja promiču po svojim silama; za to je opravdano očekivati, da će članovi ovih odbora svuda ispuniti svoju dužnost. Što se učini za školu čini se za djecu našu, za uzdanicu i budućnost narodu.

Zaključni računi predloženi su na preispitanje kr. kotarskoj oblasti i to općine Sv. Martina za godinu 1912., Stupnik za 1911., Sv. Nedjelje za god. 1912.

Zaključni račun samoborske općine za god. 1911. izložen je na opći uvid, pa će se i on za koji dan predložiti na preispitanje.

Sjednica općine u Sv. Martinu. U utorak u 2 sata poslije podne održat će se sjednica zastupstva općine Sv. Martin.

Ograničenje prometa u Rudarskoj dragi. Radi kopanja vodovodnog jarka za samoborski vodovod na zemaljskoj cesti: Samobor—Rude—Plešivica, a u km. 5—7, dakle u Rudarskoj dragi ograničena je uporabivost ceste u znatnoj mjeri, jer je na jednoj strani rečene ceste 100 m duboka graba, a na drugoj strani leži iskopani materijal.

Kako je kroz ovu okolnost potrebno, da se iz javno — sigurnosnih mjera na rečenom dijelu ceste promet ograniči, izdala je ovdašnja kr. kotarska oblast u smislu § 7. odredbe c. i kr. namjesništva za Hrvatsku i Slavoniju od god. 1855. odredbu glede prometa s motornim vozilima, koje na drugom mjestu donosimo.

Na početku i na koncu kopanja vodovodnog jarka izvjesit će se na vidljivom mjestu oglas o ovoj zabrani, a u noći će se dotični dio ceste zatvoriti, te označiti signalnim svjetiljkama.

Umrli u Samoboru od 19. do 26. listopada.

Barbara Tonšetić, težakinja, 59 god. Trg Leopolda Salvatora, br. 13., od kapi.

Nruštvene vijesti.

Hrv. pjevačko društvo „Jeka“ održaje svoje redovite pjevačke pokuse, i to utorak i subotu, te se gg. pjevači pozivaju, da te pokuse točno polaze.

Josip Milaković: Pjesme.*

Ljubici.

O stoljetnom godu ilirskog slavulja
Slavopoj se ori tebi, divna ženo,
Jer pramenom bješe gjulablijskog poja
Lijepa ti duša i mile ti oči.

Oj slava ti majci, koja te odijulja:
Beatrica, Laura družice ti eno —
A Samobor mali, kolijevka tvoja,
Do gradova slave ponosan se koči.

Gle nema doma . . .

Gle, nema doma, gdje nam danče svanu,
Odje draga majka život mi je dala, —
Prozorak drag i krovak onaj sivi —
Sve, sve je palo, nema ih vrh tala.

A mome sve se ipak čini oku,
Da vidim jošte mili prag domaći, —
I ja bih k njemu, al mi noga kleca,
Nit mogu s mjesta dignut je ni maći.

Oj što sam stao? Što mi klonu glava?
Moj rodni prag to tlapnja tek je pusta —
Sve poravnjeno. I gdje dom moj bješe,
Tu ništa nema. M.r i trava gusta.

Tu ništa nema oko, već da lište,
Što drago bješe dobu sanja zlatih,
Bez gnijezda piče djetinjstvo mi plače,
Da nigda više amo se ne vrati.

* Iz najnovije zbirke pjesama „Fragmenti“ Sarajevo, 1913.

Gospodarstvo.

Vrijenje mošta.

Primiče se mjesec dana, otkako je počela berba i priredba mošta. U nas se još uvijek premalo važnosti polaze na vrijenje mošta. Dok u naprednim zemljama poznavajući važnost ovog procesa pretvaranja mošta u vino vrijenjem čine sve moguće da bude vrijenje savršeno i potpuno, te u tu svrhu grade posebne za to vrionice, providjene sa peći za grijanje, pače služe se i sa umjetnim pjenicama samo da im mošt potpuno provrije, da se sav stador mogne pretvoriti u alkohol, da se što bolje i potpunije razvije ekstrakt i bouge. Naprotiv u nas se upravo u tome najviše griješi. Spremljen mošt u bačve prepusti se obično samom slučaju, ne vodi se o tom računa, da li je vrijenje normalno, da li je u prostoriji gdje je mošt nužna toplina od 12—15°R i da li mošt uopće vrije. Većina uzima da dolazi sve to samo po sebi bez naše brige. No tome nije tako, ne drži li se u prostoriji gdje je mošt jednaka potrebna toplina, mijenja li se ova prema vani, tad je i vrijenje neredno. Pogotovu pak ako se spremi hladan mošt u bačve i u pivnica sa niskom temperaturom.

Ovo se redovno onda glavni uzroci, da se vino ne razvija, kako bi bilo poželjno, ne će da se čisti, većno ja, radjaju se i razvijaju razne bolesti, koje ga kvare i čine nevaljanim za konzum. Prigodom berbe i spremanja mošta dolazi u mošt sve ova bakterija, naročito imo gdje se nikako ne post

na čistoću kod berbe. Te bakterije rastvaraju onda i uništavaju pojedine dobre sastojine u moštu a stvaraju nevaljale i loše i time pokvare vino.

Da se tome predusretne potrebno je nastojati, da se onemogući razvoj tih štetnih bakterija, a to ćemo postići, ako odmah u početku i tečajem vrijenja pogodujemo, da se što brže i što većma raznosi plemeniti kvasac, da ovaj prevlada i prepriječi razvoj slabih loših vrsta kvasca, koji se i kod niže topline mogu da razviju.

Pregledati valja stoga još i sada u kakvom se stanju nalazi mošt, je li uredno vrije ili je možda vrenje prestalo, a da nije još dovršeno. Pivnice gdje vrije mošt neka su tople barem 12°R. Ako to nije, treba je povisiti bilo grijanjem prostorija pomoću peći ili bud kojim načinom. Dobro je i mošt prozračiti, time da se stavi bačva na pipu te otvori nekoliko škafova i natrag ulije kroz lijevak u istu bačvu. Time će se kvasac, koji se već od česti staložio na dno, uslijed pristupa uzduha pobuditi ponovno na radnju, te vrijenje bolje i potpunije dovršiti.

Licenciranje bikova, za g. 1914, bit će 6. studenoga u 9 sati prije podne u Galgovu, 7. studenoga u 9 sati prije podne u Samoboru za općinu Samobor i Podvrh; istog dana u 2 sata poslije podne u Sv. Nedjelji, 13. studenoga u 9 sati prije podne u Stupniku.

U općini Samobor popisano je 263 komada krava i junica; od toga za 13 kom. drže vlasnici vlastite bikove, dok za 250 komada krava treba zemaljske, općinske ili privatne licencirane bikove. I je bik nabavljen iz zemaljske subvencije, a jednog je nabavila Gospodarska podružnica.

Bedrenica u Novakima i Brezju proglašena je prestalom.

Odgovorni urednik: dr. Mijo Juratović.

Kr. kotarska oblast u Samoboru.

Broj 9909—1913.

Samobor, 16. listopada 1913.

Oglas.

Povodom kopanja vodovodnog jarka za samoborski vodovod na zemaljskoj cesti: Samobor—Rude—Plešivica, a u km. 5—7, dakle u „Rudarskoj dragi“ ograničena je uporabivost ceste u znatnoj mjeri, jer je na jednoj strani rečene ceste 100 m duboka graba, a na drugoj strani leži iskopani materijal.

Kako je kroz ovu okolnost potrebno, da se iz javno sigurnosnih mjera na rečenom dijelu ceste promet ograniči, obnalazi kr. kotarska oblast u smislu §. 7. okr. c. i kr. namjesništva za Hrvatsku i Slavoniju od 10 XII. 1855. broj 19680. počevši od dana današnjega pak do daljnje odredbe odrediti sljedeće:

Promet sa motornim vozilima t. j. automobilima, zabranjuje se uopće, dok se promet kolima dozvoljava samo danju t. j. od jutra do sumračja, a po noći se uopće zabranjuje, jer je obzirom na stanje stvari opasan i životu pogibeljan.

Na vršenje prve odredbe strogo će se paziti, a svaki prekršaj iste kaznit će se u smislu §. 11. carske naredbe od 20/IV. 1854.

Upravitelj:
Thanhoffer.

Pozor!

U četvrtak dne 30. o. mj. prodaje se putem javne ovrane dražbe kuća Brivčeva, Trg Leopolda Salvatora br. 7, kod kr. kotarskog suda u 9 sati prije podne, te će se na tom jednom jedinom dražbenom roku prodati najboljem nudiocu makar i ispod iskazane vrijednosti.

Poblize obavijesti daje Franjo Bahovec bud u Samoborskoj štedionici bud u vlastitom stanu.

Rendez-vous Samoboraca u Zagrebu.

Svratište

„k, bobačkom rogu“

Novo i krasno uređene sobe s električnom rasvjetom. Elegantna restauracija. Izvršna kuhinja, dobro vino i pivo.

Brza i točna posluga. — Cijene umjerene.

M. Pilaj, svratištar.

Umjetni vijenci

za okittiti odar i grobove,

vrlo ukusno izradjeni, svake veličine i uz vrlo umjerene cijene, dobiju se svagda u

Samoborskoj tiskari i papirnici
Slavko Šek.

Prodaje se kuća

ili se iznajmljuje u Šmidhenovoj ulici br. 36. — Poblize u tiskari našeg lista.

Sl. općinstvu trga Samobor i okoline
preporučujem svoj veliki izbor

ogrlica i košulja

za muške, kišobrane, kao i upravo prispjele lijepe zimске

štofove i barhende

za ženske haljine.

L. ROSENBERGER

trgovina manufakturne robe

SAMOBOR, glavni trg.

Prodaje se kuća

u Gajevoj ulici br. 14 Uпитati se kod uredništva „Samob. Lista“.

Svaki Hrvat rabi samu

Alabaster pastu

i vodu,

koje su najbolja sredstva za njegu zubi, a prodavaju se u korist „Hrvatskih škola“.

Za dobiti u Samoboru u
čekaoni g. Mirka Kleščića.

Sredstvo proti zatvorenju,
tustilu i ulozima

STERNOV

moravsko gorko vrelo, blago i sigurno djelujuće sredstvo, te prema ispodređujućoj analizi najbolja gorka voda.

STERNOV pošta Sokolice kod Brna

Pomodna kuća i tvornica rublja S. BERGERA nasljednici

Jelačićev trg br. 2. ZAGREB Jelačićev trg br. 2.

Fine vunene i svilene tkanine.

Veliko skladište fine svile, fantazije tkanina po najnovijem ukusu, engleskih tkanina za kostime, flanela za bluze i kućne haljine te raznih podstava i barhenda.

Muško i žensko rublje kao i posteljina.

Veliko skladište pamučne i platnene robe, stolnog rublja, garnitura za kavu, vezene garniture za krevete i pokrivača od flanela, sagova, zavjesa i tkanina za pokućstvo.

Uzorke kao i pošiljke preko K 20 — šaljemo franko.

4 filira

4 filira

Najbolji cigaretni papir sadašnjosti je

„GOLUB“

Jedini hrvatski proizvod.

Zdravlju neškodljiv.

Dobije se svuda. — Štoji samo 4 filira.

Prva hrv. tvornica cigaretnog papira

U ZAGREBU.

4 filira

4 filira

NOVOSTI

Listovni papiri i omoti sa slikama od Samobora.

U omotima po 10 papira i 10 omota stoji 20 filira. 1 papir i omot 4 filira.

Veliki izbor samoborskih i inih razglednica.

Album sa 10 samoborskih slika.

Veliki izbor uspomena na Samobor, krasnih slikovnica za djecu, krasnih spomenara, tintarnica, molitvenika itd.

Cigaretnih tuljčića.

Svilenog papira za ruže

Papira za police u svim vrstama i bojama.

Preporučuje najjeftinije „Samoborska tiskara i papirnica“

S. Šeka, Trg Leopolda Salvatora.

MILIJONI

upotrebljuje za

Kaselj

promuklost, sluzavost,
katar, grčeviti kašalj
i hripavac

Kaiserovy První Karamelly

sa vi omarke
svjedočiti od ljekovita
i privlač. potvrditi
svaki papir.

Omot 20 i 40 fil., svaki 60 i

Dobiti se u
MIRKA KLEŠČICA

čekaoni u Brnu.